

İSTANBUL'A VE İSTANBULLUYA DAİR
ist ANBULLU

ÜÇ AYLIK
YAŞAM
KÜLTÜRÜ
DERGİSİ
ARALIK
OCAK
ŞUBAT
2020-2021
N° 004

ÜCRETSİZDİR

KARAGÜMRÜK:
SÜPER LİG'İN
YENİ İSTANBULLUSU

UFKUN ÖTESİNE
YÜZENLER

UNUTULMAZ AŞKLARIN
HİKÂYESİ

1500 yıllık
bir gözcü
Galata Kulesi

YENİ BİR YILIN
EŞİĞİNDE

ŞEHİRİMİZE EMANET
ÇOCUKLAR

AGÂH AYDIN
AHMET MÜMTAZ TAYLAN
FERZAN ÖZPETEK
GÖKSEL
KALBEN
SERDAR KUZULOĞLU
UMUR TALU

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

Tarihe sadık, teknolojiye inat bir fotoğrafçı

SÖYLEŞİ

BÜŞRA ALKILIÇ

FOTOĞRAFLAR

KERİM SUNER

1851.studio fotoğraf stüdyosunun ve lebriz.com web sitesinin kurucusu, bilgisayar mühendisi Kerim Suner, yüreğinin peşinden gidip artık hemen hemen hiç kullanılmayan bir fotoğraf tekniğini Türkiye’de uygulamaya başladı. Tarihî bir teknik bu; fotoğrafı 19. yüzyılda çekmişsiniz gibi bir sonuç veriyor.

OTOPORTRE
25.03.2016

“Günümüzde her iki dakikada bir 19. yüzyılda çekilmiş olan bütün fotoğraflardan daha fazla fotoğraf çekiliyor...” Kerim Suner’in 1851.com sitesini tıkladığınızda karşınıza çıkan tanıtım sayfası bu çarpıcı bilgiyle açılıyor. Boğaziçi Üniversitesi’nden mezun olduktan sonra bilgisayar sektöründe uzun yıllar çalışan Suner, fotoğrafçılık işinde bilgisayar ve teknolojinin sunduğu imkânları elinin tersiyle itmiş durumda. O, fotoğraf üretimi ve tüketiminin hızla arttığı günümüzde çarkı tersine çevirip 19. yüzyıl teknikleriyle fotoğraf üretmeyi tercih ediyor.

Bu meşakkatli sürecin sonunda el emeği göz nuru fotoğraflar hayata geçiriyorsunuz. Teknolojiyle bu kadar haşır neşir bir hayat yaşarken neden böyle eskil bir yöntem kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Bu işin peşinden gitmemin sebebi, bana verdiği his... Dijitali reddetmiyorum. Kolaylık, zaman ve görüntü kalitesi açısından tabii ki kullanmalıyız. Ben bu tekniği yelkenliye benzetiyorum. Eskiden yolcu taşıması, yük taşıması hepsi yelkenlilerle yapılıyordu. Şimdi kocaman gemiler var ama yine de keyif almak için yelkenliye biniyoruz. Öte yandan kötü anlamda söylemiyorum ama dijitalde işin çoğunu başkaları yapıyor. İyi bir printer, photoshop için bilgisayar mühendisleri yıllarca algoritmalar kurmuşlar. Böyle bakınca, şu soruyu soruyor insan kendisine: Bir fotoğrafı kaç kişi yapıyor? Oysa analog işinde yalnızsınız, her şey sizin elinizde, yani fotoğrafçının. Elbette, büyük emek sarf ediyorsunuz ve bazen olmuyor, o durumda bıkmadan devam etmek gerekiyor. Sanırım bu zorlayıcılık da işi cazip kılıyor.

Wet-collodion’la tanışmanız nasıl oldu?

Düşünülerek verilmiş bir karar değildi. Hatta çoğu zaman “Ben onu seçmedim, o beni seçti” derim. Seneler sonra analog fotoğrafla yeniden uğraşmaya başladığım sıralarda farklı videolar izlerken wet-collodion tekniğiyle çalışan bir fotoğrafçıya rastladım. Beni çok etkiledi. Şöyle ki, çekebileceğimiz fotoğrafın büyüklüğü makinenin büyüklüğü kadar; burada makine sınırlayıcı faktör. Bir de bütün işlemin on veya on beş dakikada bitmesi lazım. Camı yahut plakayı hazırladınız, makineye koydunuz ve pozladınız, ardından hemen banyo işlemini yapmalısınız. Dolayısıyla, dışarıda çekim yapacaksanız karanlık odanızı da yanınızda götürmeniz gerekiyor. İzlediğim videodaki fotoğrafçı hem çok büyük çalışmak hem de dışarıda çalışmak istiyordu. Kasası kapalı bir kamyoneti satın alıp fotoğraf makinesine çeviriyor. Kendisi o camla beraber makinenin içine giriyor ve bir parçası oluyor. Bu kadar ilham verici biri olamaz dedirtti bana. Türkiye’de uygulanmayan bir teknikti. Workshop’ının olduğunu öğrendim. Katılan herkes aynı videoyu seyredip gelmişti, tuhaf bir ekipti, güzel zamanlar geçirdim. Orada, ömür boyu bununla uğraşmaya karar verdim. >

DEVİRİM ERBİL
07.06.2018

Fotoğraflarınızda kullandığınız wet-collodion (ıslak plaka) tekniği fotoğrafçılık tarihindeki en eski yöntemlerden biri. Nasıl işliyor?

Wet-collodion tekniğinde öncelikle cam veya parlak siyah bir metal önceden hazırlanan bir kimyasal karışımla kaplanıp, gümüş banyosunda bekletilerek ışığa hassas hale getiriliyor. Böylece cam veya metal plakanın üzerinde el yapımı bir film tabakası oluşturuyorsunuz. Daha sonra bu plakanın fotoğraf makinesinin içine yerleştirilmesi gerekiyor. Sonrası ise karanlık odada geliştirici ve sabitleyici banyo işlemleri... Bütün işlemleri beş on dakika içinde tamamlamanız gerekli. Aksi halde kimyasal maddeler kuruyacağı için fotoğraf bozuluyor.

Bu fotoğrafları kâğıda basma imkânı var mı?

Bu teknikle camın üstüne tek olan bir fotoğraf yapabiliyoruz, çoğaltmanın imkânı yok.

ÇEKİMLERDE KULLANILAN
OBJEKTİFLER VE ANTİKA
FOTOĞRAF MAKİNESİ

Genel olarak fotoğrafa ilginiz nasıl bir hikâyeye dayanıyor?

İlk fotoğraf makinemi annem almıştı, hâlâ durur. Karanlık oda hikâyemse 1980'lere kadar geri gider; çok iyi bir lise öğretmenim sayesinde başladı, ama kısa sürdü, birkaç yıllık bir macera olarak kaldı. Üniversite sınavı, hayat telaşı derken koştum. Fakat hayatım boyunca hep yanımda bir fotoğraf makinem oldu.

Fotoğrafçılığa "meraklı" biri ve dahası bilgisayar mühendisi olarak dijital fotoğrafçılıktaki gelişmeleri nasıl karşılamıştınız?

Bilgisayar mühendisi olduğum için doğal yaşam ortamım dijital dünya zaten. Dijital fotoğraf makineleri gelişmeye başladığında çok heyecanlandım. İlk dijital makinem 1 megapiksellik bir makinedir, halen saklıyorum. Oğlum dünyaya geldiği sıralarda fotoğrafla olan ilişkim yeniden depreşti. Tam o dönem de dijital fotoğraf teknolojisi ilerleme kaydediyordu. Deli gibi fotoğraf çekmeye başladım. Tabii öğrenmeye çalışıyorum. Oğlum yaklaşık beş yaşındayken bir baktım, sadece oğluma ait 30 bin fotoğraf var! Siyah beyaza ilgim çoktu; fotoğrafları ayıklayıp piyasadaki tüm kâğıtları deneyerek basmaya başladım ve o zaman ekranın ne kadar soğuk olduğunu anladım. Aslında fotoğraf, o bastığınız, elinizde tuttuğunuz şey. Ekrandan bakmak araya çok mesafe koyuyor. Bunun üzerine lisede kullandığım makineyi buldum, film aldım, denemeler yapmaya başladım. Filmi banyo ettirecek bir yerler buldum, lakin sonuçlar kötü çıktı. Ben de kendim banyo etmeye başladım ve oralardan buralara kadar geldik.

Lise yıllarınızda fotoğrafla kurduğunuz bağ sizi stüdyo sahibi yaptı. 1851.studio adını nereden alıyor?

Önce bir dijital makine, sonra manuel fokus dijital makine, sonra analog makine, körüklü makine derken, yapaylaşan teknolojiye inat, çekim ve baskı tekniklerinde 1851'e kadar geri giderek 2016 yılında, halen fotoğrafla ilgili çalışmalarımı sürdürdüğüm 1851.studio'yu kurdum.

Objektif topluyorsunuz, antika objektif koleksiyonunuz var. Makinenizi siz mi yaptınız? Fotoğrafçı için bu önemli mi?

Koleksiyonum var ama aslında koleksiyon olsun diye değil; ihtiyaçlar doğrultusunda ilerleyen bir durum. Yani hepsini kullanmak için alıyorum. İyi, sağlam objektif bulunca almak lazım. Makinemi kendim yapmadım ama yapanlar var yurt dışında, zor değil. Önemli olan objektiftir.

Fotoğraflı çekebilmeniz için karanlık odanın hep yakınında olması gerekiyorsa, dış çekimlerde yanınıza almanız gereken ekipman epey kalabalık olmalı.

Eskiden büyük bir valizim vardı, içine kafamı sokup karanlık oda olarak kullanabiliyordum. Diğer bir çözümümüz, çadır. Donmuş gölde balık çekenlerin çadırlarından kullanıyoruz, pratik oluyor. Ben şu anda dışarı çıkarken bir Doblo'ya sığıyorum. Malzeme listesi çok mühim. Bir kere Şile'ye gittik, o çekimden sonra listeye bitkisel sakinleştiriciyi de ekledim: Tripodun kafasını unutmuşuz! Başımdan aşağı kaynar sular döküldü. Orada fotoğrafçılar var, aradık çıkar mı uygun bir şey diye, lakin denk gelmedi. Balık yiyip döndük!

Wet-collodion (ıslak plaka) tekniği

1851 yılında İngiliz heykeltıraş Frederick Scott Archer tarafından keşfedilen bu teknikte, gümüşün birtakım metal tuzlarıyla birleşmesinden sonra ışığa hassas hale gelmesinden faydalanılıyor. Bir süre sonra yerini daha pratik yöntemlere bırakmış olsa da, günümüze ulaşan analog tekniklerinin temelini teşkil etti. Archer, bu icadını hiçbir telif talebinde bulunmadan insanlığın kullanımına sunmuştu.

Bu tekniği en çok ne tarz çekimlerde tatmin edici buluyorsunuz?

İlk yaptığım seriyi çok seviyorum: Natürmort. Hâlâ devam ediyorum o seriye. Şimdilik portre çekimleri ağırlıkta çünkü daha ziyade o yönde projeler geliyor.

Özel portre çekimleri yapıyor musunuz, yani verdiğiniz böyle bir hizmet var mı?

Evet, özel portre çekimleri yapıyorum. Sitemde ayrıntılarını bulabilirsiniz. Portre çekimleri biraz harala gürele geçiyor geçmesine, ama tekniği öğrenme aşamasında çok kullanmıştım. Arkadaşlarımın portrelerini çekiyordum.

Cep telefonlarının fotoğraf makineleri için ne diyorsunuz? Fotoğrafın bu kadar yaygınlaşması ve kolaylaşması bu sanat için faydalı bir ilerleme mi olacak?

Bu soru sık geliyor. Mobil fotoğrafçılık mükemmel bir şey. Hep sorulur ya en iyi fotoğraf makinesi hangisidir diye, yanınızda olandır. Cep telefonu hep yanımızda. Cep telefonunda yazılım ve yapay zekâ ön planda, her şeyi telefon yapıyor ve doğrusu yazılımın bu kadar önde olması beni biraz rahatsız ediyor, ancak tabii ki kullanıyorum. <

ELİF 94
(RUH PARÇALARI
SERİSİNDEN)
25.06.2019

Dış çekimlerde farklı yorumlarla ya da ilginç tepkilerle karşılaşıyor musunuz?

Çok ilgiye maruz kalıyoruz. Bazı projeler için de izin almak gerekiyor, işte o durumda derdimizi anlatmak çok zor oluyor.

TARİHİ
YARIMADA
PANORAMA
10.07.2018
3 ADET

CAM PLAKA
ÜZERİNE TEKNIĞE
İSMİNİ VEREN
COLLODION SIVISI
DÖKÜLEREK EL
YAPIMI FİLM
TABAKASININ
HAZIRLANMASI